

FACILICOM GROUP N.V.

Jaarverslag 2022

Facilicom Group N.V., Karel Doormanweg 4, 3115 JD SCHIEDAM

KvK 24285518

Goedkeuring Algemene Vergadering d.d. 6 juni 2023

*Happy people
make happy people*

Bestuursverslag Facicom Group Jaarverslag 2022

Het bestuursverslag ligt ter inzage ten kantore van de vennootschap.

Kerncijfers

Bedragen x € 1.000	2018	<i>in % van omzet</i>	2019	<i>in % van omzet</i>	2020	<i>in % van omzet</i>	2021	<i>in % van omzet</i>	2022	<i>in % van omzet</i>
BEDRIJFSOPBRENGSTEN	1.263.938	100,0%	1.225.109	100,0%	1.190.594	100,0%	1.183.240	100,0%	1.298.867	100,0%
Bedrijfskosten excl. goodwill	1.246.925	98,7%	1.213.575	99,1%	1.180.724	99,2%	1.129.232	95,4%	1.274.648	98,1%
RESULTAAT VOOR AFSCHRIJVING GOODWILL	17.012	1,3%	11.534	0,9%	21.548	0,8%	54.008	4,6%	24.219	1,9%
Afschrijving goodwill	2.637		3.300		2.775		1.866		1.215	
Bijzondere waardevermindering goodwill	512		-		-		554		-	
EBIT	13.864	1,1%	8.234	0,7%	6.523	0,5%	42.356	3,6%	22.134	1,7%
Financieel resultaat	-798		-186		-988		503		2.491	
Resultaat deelnemingen	1.230		32.725		-300		4.385		759	
GROEPSRESULTAAT VOOR BELASTING	14.296	1,1%	40.773	3,3%	5.235	0,4%	47.245	4,0%	25.384	2,0%
Aandeel derden	-702		-1.891		-1.865		-2.949		-1.034	
RESULTAAT VOOR BELASTING	13.594	1,1%	38.882	3,2%	3.370	0,3%	44.296	3,7%	24.350	1,9%
Belasting	6.055		3.614		3.258		10.708		9.169	
NETTO WINST	7.539	0,6%	35.269	2,9%	113	0,0%	33.588	2,8%	15.180	1,2%
Gemiddeld aantal personeelsleden in vaste dienst	27.218		25.532		24.989		21.735		21.424	
Balans totaal	504.617		521.842		506.329		556.834		550.583	
Groepsvermogen	204.222		239.855		240.306		276.129		240.381	
Aansprakelijk vermogen	213.794		247.997		264.804		291.190		261.135	
Werkkapitaal	70.437		87.708		117.151		136.975		109.383	
Current Ratio	1,3		1,3		1,5		1,6		1,4	
Solvabiliteit in %	40,5		46,0		47,5		49,6		43,7	

Financieel

Geconsolideerde balans

ACTIVA			
Bedragen x € 1.000		2022	2021
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1)	28.673	28.157
Materiële vaste activa	2)	77.379	77.738
Financiële vaste activa	3)	63.023	66.402
		169.075	172.297
Vlottende activa			
Vorraden		4.157	3.179
Onderhanden projecten in opdracht van derden	4)	13.757	18.181
Handelsdebiteuren	5)	169.896	156.090
Overige vorderingen en overlopende activa	6)	60.133	38.383
Liquide middelen	7)	133.566	168.705
		381.509	384.538
		550.584	556.835

PASSIVA			
Bedragen x € 1.000		2022	2021
Groepsvermogen	8)	240.381	276.129
Voorzieningen			
Personeels- en overige voorzieningen	9)	19.983	14.209
Belastingen	10)	771	851
		20.754	15.060
Langlopende schulden	11)	17.322	18.081
Kortlopende schulden			
Schulden aan kredietinstellingen		786	767
Schulden aan leveranciers		44.944	56.334
Schulden terzake van belastingen en premies sociale verzekeringen		56.533	50.389
Schulden terzake van pensioenen		9.274	7.213
Overige schulden en overlopende passiva	12)	160.589	132.862
		272.127	247.565
		550.584	556.835

Geconsolideerde winst- en verliesrekening

Bedragen x € 1.000	2022	2021
Omzet		
Netto omzet	1.298.867	1.183.240
	1.298.867	1.183.240
Bedrijfskosten		
Kosten van (hulp)materialen	50.483	36.063
Uitbesteed werk en andere externe kosten	349.403	254.140
Lonen en salarissen	746.154	702.977
Afschrijving immateriële vaste activa	11.598	11.097
Afschrijving materiële vaste activa	14.704	16.138
Bijzondere waardeverminderingen	-	554
Overige bedrijfskosten	104.391	119.914
	1.276.733	1.140.883
Bedrijfsresultaat	22.134	42.357
Financiële baten en lasten	2.491	503
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	24.625	42.860
Belastingen	9.169	10.708
	15.456	32.152
Resultaat op deelnemingen	759	4.385
Resultaat na belastingen	16.215	36.537
Aandeel derden	-1.035	-2.949
Netto winst	15.180	33.588

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Bedragen x € 1.000	2022	2021
Kasstroom uit operationele activiteiten:		
Bedrijfsresultaat	22.134	42.357
Afschrijving vaste activa	28.446	29.109
Correctie resultaat verkoop MVA	-2.144	-
Mutatie voorziening	5.694	-9.437
	54.130	62.029
Mutaties in het werkkapitaal:		
Handelsvorderingen	-17.134	34.520
Voorraden	-977	653
Onderhanden projecten	11.394	-11.083
Overige vorderingen en overlopende activa	-21.751	-30.899
Kortlopende schulden	19.089	19.162
	-9.379	12.352
	44.750	74.381
Financiële resultaten en belastingen		
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	947	1.019
Rentelasten en soortgelijke kosten	-1.290	-1.570
Ontvangen dividend	212	-
Winstbelasting	-10.917	-7.439
	-11.048	-7.990
Kasstroom uit operationele activiteiten	33.702	66.391
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Resultaat uit verkoop activiteiten	6.367	7.320
Verstrekke leningen	-2.000	-10.500
Investering in immateriële vaste activa	-12.431	-11.740
Investering in materiële vaste activa	-17.978	-15.275
Ontvangen gelden uit verstrekke leningen/waarborgsommen	2.634	1.557
Desinvestering in imateriële vaste activa	317	-
Desinvestering in materiële vaste activa	3.632	280
	-19.458	-28.359
	14.244	38.032
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Uitgekeerd dividend aan aandeelhouders	-48.000	-
Uitgekeerd dividend aan verbonden partijen	-	-
Opname lening	-	-
Aflossing lening	-759	-976
	-48.759	-976
Netto kasstroom	-34.515	37.056
Mutatie liquide middelen bij mutatie groepsmij	-	-
Koers- en omrekeningsverschillen	-624	1.053
Mutatie liquide middelen	-35.139	38.109

Toelichting op de jaarrekening

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling in de geconsolideerde jaarrekening

Algemeen

De statutaire zetel van Facilicom Group NV is te Curaçao. Het vestigingsadres is Karel Doormanweg 4 te Schiedam, Nederland en de vennootschap is ingeschreven onder het KvK nummer 24285518 bij het handelsregister Kamer van Koophandel. Facilicom Group is actief met diverse werkmaatschappijen in het facilitaire en welzijn domein. Facilicom Group is actief in Nederland en België.

De vennootschap heeft de geconsolideerde jaarrekening voor het jaar dat eindigt op 31 december 2022 opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek en de stellige uitspraken van de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgemaakt op 19 april 2023.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Continuïteit

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn geen risico's ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. De jaarrekening is dan ook ongewijzigd ten opzicht van voorgaande jaren opgesteld onder toepassing van de continuïteitsveronderstelling.

Salderen

Een actief en een post van het vreemd vermogen worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen uitsluitend indien en voor zover:

- een deugdelijk juridisch instrument beschikbaar is om het actief en de post van het vreemd vermogen gesaldeerd en simultaan af te wikkelen ; en
- het stellige voornemen bestaat om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Grondslagen voor consolidatie

In de consolidatie zijn betrokken de financiële gegevens van Facilicom Group N.V. en die deelnemingen waarin zij direct of indirect meer dan 50% van het aandelenkapitaal houdt en waarover zij de feitelijke zeggenschap heeft (zie de lijst met kapitaalbelangen bij het jaarverslag). De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop overheersende zeggenschap op de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van overheersende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

Resultaten uit transacties met en tussen groepsmaatschappijen worden volledig geëlimineerd.

Op grond van de richtlijnen voor de jaarverslaggeving worden tevens de verbonden partijen opgenomen waarover Facilicom Group overheersende zeggenschap voert. De vennootschap Facilicom Bedrijfsgebouwen B.V. is juridisch niet direct gelieerd aan de groep; de groep kan echter wel overheersende zeggenschap uitoefenen en heeft ter financiering van de, door werkmaatschappijen gehuurde materiële vaste activa, in voorgaande jaren een lening verstrekt, waarbij deze lening is omgezet in een belang van preferente aandelen. De bedrijfsactiviteiten van de vennootschap zijn in hoofdzaak gelegen in de verhuur van onroerend goed aan de groep.

Een aantal activiteiten wordt uitgevoerd in de vorm van een daartoe opgerichte stichting. Over het algemeen heeft Facilicom Group respectievelijk aan Facilicom Group en Incluzio gelieerde personen en/of vennootschappen een beleidsbepalende positie, zodat deze stichtingen worden opgenomen in de consolidatiekring.

Joint ventures (geen van de partijen heeft beslissende zeggenschap) worden niet in de consolidatie opgenomen.

Wijzingen in organisatiestructuur in 2022

Facilicom Group heeft in 2022 12,5 procent van haar belang in Radar Groep verkocht. Daarnaast zijn een aantal niet actieve vennootschappen geliquideerd. Trigion Brand en Beveiligingstechniek heeft haar sprinkler- en opleidingsactiviteiten verkocht.

Maatschappelijke verslaglegging

Overnames hebben voor Facilicom Group naast een financieel aspect tevens een maatschappelijke waarde. De afgelopen jaren wordt dit ook onderschreven door de uitbreiding in het sociale domein. Het sociale domein kent veel maatschappelijke onrust aangezien het commerciële marktmodel hier zich niet gelijk bij opstart laat gelden en daarmee in de aanloopjaren niet zal bijdragen aan het resultaat of zelfs verlieslatend zal zijn. Facilicom Group vindt het zijn maatschappelijke verantwoordelijkheid om met zijn vermogen en knowhow deze dienstverlening aan te bieden en zo een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van kwalitatieve en sociaal verantwoorde dienstverlening. Dit motto heeft Facilicom Group overigens ook altijd gehad bij zijn kernactiviteiten, waarbij het doel is een lange termijn succes en niet een korte termijn verdienmodel.

Vreemde valuta

Balansposten in vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers per balansdatum. De gehanteerde koers van de euro ten opzichte van de Britse pond per balansdatum 2022 bedraagt € 0,8549 (in 2021 was dit € 0,8403). Posten uit de winst-en-verliesrekening worden omgerekend tegen de gemiddelde koers. Het betreft uitsluitend omrekening GBP naar EUR. Koersverschillen worden ten laste respectievelijk ten gunste van de het eigen vermogen gebracht (en worden verder verwerkt als niet vrij uitkeerbare wettelijke reserve). In 2022 betrof dit uitsluitend omrekening GBP naar EUR.

In de winst- en verliesrekening worden omzet, kosten en resultaten omgerekend tegen de op het moment van de transactie geldende koers, dan wel de koers waartegen het valutarisico werd ingedekt.

Schattingen en veronderstellingen

De groep maakt de schattingen en veronderstellingen op basis van de omstandigheden en informatie beschikbaar op het moment van opmaak van de jaarrekening. Schattingen gebaseerd op toekomstige gebeurtenissen (of het zich niet voordoen van verwachte gebeurtenissen) kunnen onderhevig zijn aan toekomstige veranderingen in de markt en omstandigheden buiten de invloedssfeer van de groep. Deze schattingswijzigingen worden prospectief verwerkt. De belangrijkste schattingen betreffen de waardering van onderhanden projecten, restwaarde vaste activa en waardering voorzieningen.

Schattingswijzigingen en stelselwijzigingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 Burgerlijk Wetboek vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Volgens het consistentiebeginsel moet de in een verslagperiode gehanteerde presentatie en classificatie van posten in de jaarrekening worden gehandhaafd in de volgende periode tenzij het duidelijk is dat als gevolg van een belangrijke wijziging in de aard van de activiteiten van de entiteit of een beoordeling van haar jaarrekening een andere presentatie of classificatie meer geëigend zou zijn, of dat RJ een wijziging in de presentatie voorschrijft. Schattingswijzigingen of stelselwijzigingen vormen hier een uitzondering op. Ook is het begrip foutenherstel hier relevant.

Schattingswijziging

Als gevolg van onzekerheden die inherent zijn aan de bedrijfsactiviteiten worden bepaalde posten in de rapportage niet exact gewaardeerd maar geschat. Schattingen impliceren oordeelsvorming op basis van de meest recente, betrouwbare informatie die beschikbaar is. Een schatting wordt herzien als de omstandigheden waarop de schatting is gebaseerd veranderen of als betere informatie beschikbaar is om de schatting op te baseren. Een schattingswijziging heeft geen betrekking op een voorgaande periode en leidt in een rapportage dus niet tot een aanpassing van cijfers van een vergelijkingsperiode. De schattingswijziging wordt in de winst- en verliesrekening verwerkt in het jaar dat de schatting is herzien.

Stelselwijziging

Opeenvolgende rapportages worden opgesteld volgens dezelfde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. Een grondslag moet worden gewijzigd wanneer een RJ of de wet daartoe noodzaakt of andere zwaarwegende redenen bestaan. Een grondslag kan ook worden gewijzigd om meer betrouwbare en meer relevante informatie te kunnen geven over de gevolgen van transacties, andere gebeurtenissen en omstandigheden op de financiële positie, financiële prestatie of kasstromen. In 2022 heeft geen stelselwijziging plaatsgevonden.

Foutenherstel

Materiële fouten in voorgaande verslagperioden zijn weglatingen of onjuiste weergaven in de rapportage over een of meerdere voorafgaande verslagperioden, welke voortvloeien uit niet, onjuist dan wel onvolledig gebruik van betrouwbare informatie die wel beschikbaar was op het moment van het opstellen van de rapportage en waarvan redelijkerwijs moet worden aangenomen dat deze informatie verwerkt is in de rapportage (voorbeelden zijn rekenfouten, fouten in de toepassing van de waarderingsgrondslagen, vergissingen, verkeerde interpretaties). Een entiteit moet materiële fouten in voorgaande perioden retrospectief corrigeren in de eerste complete jaarrekening die voor publicatie wordt goedgekeurd nadat de fouten zijn ontdekt, door:

- voor de eerdere verslagperiode(n) waarin de fout is gemaakt de vergelijkende bedragen aan te passen; of
- voor de vroegste voorgaande gepresenteerde periode het beginsaldo van de activa, de verplichtingen en het eigen vermogen aan te passen, indien de fout gemaakt is vóór de vroegste voorgaande gepresenteerde periode. Indien er sprake is van een materiële fout dient foutenherstel derhalve door middel van een aanpassing in de jaarrekening plaats te vinden.

Foutenherstel leidt tot een directe mutatie in het eigen vermogen en kan alleen plaatsvinden indien het om een materiële post gaat. In 2022 zijn geen materiele fouten over voorgaande verslagperioden geconstateerd.

Wijzigingen inzake RJ 221 en RJ 270

De Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) heeft twee Standaarden herzien (RJ 221 en RJ 270). Deze aanpassingen zijn van toepassing op verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2022. De vennootschap heeft de overgangsmethode toegepast waarin de wijzigingen prospectief verwerkt worden en effectief vanaf 1 januari 2022. De verwerking van bestaande contracten is hierdoor niet gewijzigd. De nieuwe standaarden hebben niet tot wijzigingen in de waardering en resultaatbepaling geleid. Wel is overeenkomstig de presentatie van onderhanden projecten in de jaarrekening aangepast.

Leases

De groep heeft geen financial leases. In geval van operationele leasing worden de leasebetalingen lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht. Kortstondige vermindering of vrijstelling van betaling van reeds lopende leasecontracten als gevolg van de impact van Covid-19 zijn toegerekend aan de periode waarop de vermindering of vrijstelling betrekking heeft.

De belangrijkste leaseobjecten betreffen specifiek equipment. De in de verslagperiode in de winst- en verliesrekening als last verwerkte lease betalingen bedroeg € 1,7 mln (2021 € 1,8 mln).

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsdebiteuren, overige vorderingen, liquide middelen, langlopende schulden, schulden aan kredietinstellingen, schulden aan leveranciers, schulden terzake van belastingen en premies sociale verzekeringen, schulden terzake van pensioenen overige schulden. De primaire financiële instrumenten dienen ter financiering van de operationele activiteiten of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van Facilicom is om niet te handelen in financiële instrumenten. Facilicom maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten). Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde waarbij de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Waarderingsgrondslagen voor de balans

Immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa zijn identificeerbare niet-monetaire activa zonder fysieke gedaante. Immateriële vaste activa komt voort uit een gebeurtenis uit het verleden, waarover de onderneming beschikkingsmacht heeft en waaruit in de toekomst economische voordelen uit voortvloeien. Voor Facilicom betreft dit onder andere goodwill, licenties, software en ontwikkelingskosten.

Goodwill betreft het verschil tussen de verkrijgingsprijs en de nettovermogenswaarde van de verworven dochtermaatschappij of deelneming op het moment van acquisitie. Als goodwill wordt tevens aangemerkt de niet aan individuele activa toe te wijzen betaalde vergoeding bij activa- en passivatransacties. De betaalde goodwill is gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde, verminderd met een lineaire afschrijving en indien noodzakelijk impairment voor de lagere te realiseren waarde.

Ontwikkelingskosten worden geactiveerd (indien voldaan wordt aan de vereisten van RJ 210.224) voor zover deze betrekking hebben op commercieel haalbaar geachte projecten.

Ter bepaling of kosten van ontwikkeling voldoen aan de activeringscriteria moet onderscheid gemaakt worden tussen de onderzoeksfase en de ontwikkelingsfase. De uitgaven voor onderzoek worden in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Kosten van ontwikkeling worden geactiveerd, indien aan alle onderstaande voorwaarden wordt voldaan:

- de technische uitvoerbaarheid om het immaterieel vast actief te voltooien, zodat het beschikbaar zal zijn voor gebruik of verkoop;
- de intentie om het immaterieel vast actief te voltooien en het te gebruiken of te verkopen;
- het vermogen om het immaterieel vast actief te gebruiken of te verkopen;
- hoe het immaterieel vast actief waarschijnlijk toekomstige economische voordelen zal genereren;
- de beschikbaarheid van adequate technische, financiële en andere middelen om de ontwikkeling te voltooien en het immaterieel vast actief te gebruiken of te verkopen; en
- het vermogen om de uitgaven gedurende de ontwikkeling van het immaterieel vast actief betrouwbaar vast te stellen.

Op immateriële vaste activa met beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat op de verwachte toekomstige gebruiksduur is afgestemd, dat wil zeggen: stelselmatig, onafhankelijk van het resultaat, op basis van de geschatte economische levensduur.

Bij de waardering van de immateriële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is (impairment). Een afboeking wordt ten laste van de winst-en-verliesrekening of (bij waardering op actuele waarde) de herwaarderingsreserve gebracht.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen historische kostprijs, verminderd met op deze basis berekende lineaire afschrijvingen. Voor onderhoudskosten eigen panden wordt de componentenbenadering toegepast. De restwaarde wordt gesteld op de nihil, behoudens voor gebouwen waar de WOZ waarde wordt gehanteerd. Bedrijfsmiddelen worden slechts geactiveerd indien deze duurzaam de bedrijfsuitoefening dienen. Bij incidentele bijzondere waardeverminderingen vindt extra afschrijving plaats.

De materiële vaste activa bestaat uit drie categorieën:

- Bedrijfsgebouwen en terreinen
- Machines en installaties
- Andere vaste bedrijfsmiddelen

Onder 'Bedrijfsgebouwen en terreinen' is een bedrijfsgebouw opgenomen dat krachtens een DBFMO-overeenkomst (Design Build Finance Maintain Operate) beschikbaar wordt gesteld aan de opdrachtgever. Het actief wordt aangemerkt als onroerend goed ten behoeve van eigen gebruik in verband met de in de overeenkomst opgenomen levering van facilitaire diensten.

Financiële vaste activa

De deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend (inclusief joint ventures), worden in beginsel gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van de groep. Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele in staat voor de schulden van de betreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen worden bij eerste verwerking tegen reële waarde opgenomen en vervolgens gewaardeerd tegen een geamortiseerde kostprijs, die gelijk is aan de nominale waarde, voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Onder de financiële vaste activa zijn latente belastingvorderingen opgenomen, indien en voor zover het waarschijnlijk is dat realisatie van de belastingclaim te zijner tijd zal kunnen plaatsvinden. Deze latente belastingvorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale respectievelijk realiseerbare waarde en hebben overwegend een langlopend karakter.

Onder de financiële vaste activa zijn opgenomen de aan de investering van PPS-contracten gerelateerde uitgaven, die vanaf oplevering doorberekend worden via de beschikbaarheidsvergoedingen.

Voor de lijst met kapitaalbelangen verwijzen we naar de aparte bijlage in de jaarrekening.

Bijzondere waardevermindering

De vennootschap beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief of een groep van activa aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. De opbrengstwaarde wordt in eerste

instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Wanneer er geen actieve markt is, wordt de opbrengstwaarde ontleend aan algemeen aanvaarde waarderingsmodellen. Een bijzonder waardevermindering-verlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

Vorraden

De voorraden materialen en handelsgoederen zijn gewaardeerd tegen kostprijs (op basis van fifo) of lagere opbrengstwaarde. Bij de waardering van de voorraden is rekening gehouden met een risico van incurantheid.

Onderhanden projecten in opdracht van derden

De onderhanden projecten in opdracht van derden worden gewaardeerd tegen gerealiseerde projectkosten, vermeerderd met de aan het uitgevoerde werk toe te rekenen winst en verminderd met de op balansdatum reeds voorzienbare verliezen. De projectkosten omvatten het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend, en een opslag voor indirecte fabricagekosten. De aan het uitgevoerde project toe te rekenen winst wordt bepaald op basis van de op balansdatum aan het project bestede kosten in verhouding tot de naar verwachting aan het project totaal te besteden kosten. Opbrengsten en kosten worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening op basis van deze voortgang.

De op de onderhanden projecten betrekking hebbende gedeclareerde termijnen worden in mindering gebracht op de onderhanden projecten. Een eventueel hieruit voortvloeiend negatief saldo van onderhanden projecten wordt gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Handelsdebiteuren

De vorderingen op handelsdebiteuren worden gewaardeerd op nominale waarde, voor zover nodig onder aftrek van voorzieningen voor oninbaarheid

Overige vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, die gelijk is aan de nominale waarde, voor zover nodig onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien niet anders is vermeld, staan deze ter vrije beschikking.

Eigen Vermogen (voor de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening)

Aandelenkapitaal is de nominale waarde van de geplaatste gewone aandelen, al dan niet volgestort, vermeerderd met de uitgiftepremie, zijnde de waarde van alle ontvangen bedragen boven de nominale waarde van het geplaatste aandelenkapitaal.

Aandeel van derden in het groepsvermogen

Het aandeel van derden in het groepsvermogen betreft het minderheidsbelang van derden in het eigen vermogen van geconsolideerde maatschappijen. Het aandeel van derden in het resultaat van geconsolideerde maatschappijen wordt in de winst-en-verliesrekening in mindering gebracht op het groepsresultaat.

Verliezen die van toepassing zijn op het minderheidsbelang in een geconsolideerde dochteronderneming kunnen groter zijn dan het minderheidsbelang in het eigen vermogen van de dochteronderneming. Het meerdere, en eventuele verdere verliezen die van toepassing zijn op de minderheid, worden toegewezen aan het meerderheidsbelang, behalve voor zover de minderheid een bindende verplichting heeft en in staat is een aanvullende investering te doen om de verliezen te dekken. Als de dochteronderneming vervolgens winst rapporteert, worden deze winsten toegewezen aan het meerderheidsbelang totdat het minderheidsaandeel van de verliezen die voorheen door de meerderheid werden opgevangen, is goedgeemaakt.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd wanneer sprake is een verplichting die voortvloeit uit een overeenkomst of uit de wet, dan wel voortvloeit vanuit het handelen van de rechtspersoon. Een voorziening kan alleen worden gevormd wanneer de verplichting of verlies is ontstaan uit een gebeurtenis uit het verleden. Het is verder van belang dat de verplichting waarschijnlijk in de toekomst wordt afgewikkeld waarbij sprake moet zijn van een uitstroom van middelen. Van een waarschijnlijke uitstroom van middelen is sprake als de kans van optreden groter is dan de kans van niet optreden. Voor het kunnen vormen van een voorziening is het van belang dat een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van de omvang van de verplichting. Wanneer zowel het tijdstip als het bedrag van een verplichting onzeker zijn en van beide geen redelijke schattingen kunnen worden gemaakt, dient een voorwaardelijke verplichting te worden vermeld, maar dient er geen voorziening te worden opgenomen.

Voorzieningen voor belastingen

De voorziening voor belastingen heeft betrekking op belastingverplichtingen die in de toekomst zullen ontstaan als gevolg van tijdelijke verschillen tussen commerciële en fiscale waardering van bepaalde activa en passiva. Deze verplichtingen zijn berekend op basis van het belastingtarief per balansdatum.

Voorzieningen voor personeelsbeloningen

Pensioenregeling

Het grootste deel van de pensioenen van de medewerkers van de groep in binnen- en buitenland is ondergebracht bij bedrijfstakpensioenfondsen. De regelingen zijn overwegend gebaseerd op een middelloonregelingen. Met de bedrijfstakpensioenfondsen zijn op centraal niveau uitvoeringsovereenkomsten gesloten waarbij de werkgever niet verplicht kan worden aangesproken tot aanvulling van eventueel opgebouwde tekorten anders dan mogelijk in de toekomst hogere premiestelling. Van een aantal bedrijfstakpensioenfondsen blijkt dat de dekkingsgraden niet voldoen aan de door De Nederlandsche Bank gestelde criteria. Formulering van eventuele herstelplannen hebben geen directe invloed op de bijdrage van de werkgever. De belangrijkste pensioenfondsen waarbij Facilicom bedrijven zijn aangesloten (met beleidsdekkingsgraad ultimo februari 2023 en indexatie 2023):

- Pensioenfonds schoonmaak- en glazenwassersbedrijf (112,3% / 4%)
- Pensioenfonds Particuliere Beveiliging (130,2% / 7%)
- Pensioenfonds Metaal & techniek (108,8% / 4,2%)
- BPF Bouw (131,6% / 14,52%)
- Pensioenfonds Zorg en Welzijn (112,6% / 6%)

Voor bedrijven waarvoor geen bedrijfstakregeling van toepassing is, vindt de uitvoering in hoofdzaak plaats door een levensverzekeringsmaatschappij, op basis van een Collective Defined Contribution regeling, waarbij de groep gedurende de contractperiode met de pensioenverzekeraars niet in materiële zin kan worden aangesproken tot aanvulling van eventueel opgebouwde tekorten. De pensioenverplichtingen uit zowel de Nederlandse als de buitenlandse regelingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Voorziening voor langlopende personeelsbeloningen

Deze voorziening betreft overige langlopende personeelsbeloningen die deel uitmaken van het beloningspakket, zoals beloningen wegens jubilea, (vroegtijdige) pensionering en dergelijke, met een langlopend karakter. Hierbij is sprake van opbouw van rechten. De opgenomen verplichting is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen; bij deze schatting is rekening gehouden met een sterfte- en ontslagkans alsmede de contante waarde van deze verplichtingen.

Eigen risicodragers

Facilicom Group is voor een aantal Nederlandse werkmaatschappijen eigen risicodragers voor wat betreft de WGA-uitkering en de Ziektewet. De verplichtingen uit hoofde van uitkeringen, inlooprisico en gerelateerde kosten worden op moment van uitbetaling ten laste van het resultaat gebracht. Een voorziening wordt getroffen voor de medewerkers waarvoor een vervroegde IVA uitkering wordt aangevraagd.

Overige voorzieningen

Tenzij anders vermeld worden de overige voorzieningen gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen. De overige voorzieningen zijn gevormd voor risico's die samenhangen met de bedrijfsvoering en zijn kortlopend van aard. De tijdswaarde is derhalve niet materieel en daarom nominaal.

Schulden**Langlopende schulden**

Bij de eerste opname van langlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde. In geval dat de vervolgwaaardering niet tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening plaatsvindt, wordt bij de eerste waardering de reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

De langlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winsten of verliezen worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

Kortlopende schulden

Bij de eerste opname van kortlopende schulden worden deze opgenomen tegen reële waarde. In geval dat de vervolgwaaardering niet tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening plaatsvindt, wordt bij de eerste waardering de reële waarde verminderd met de direct daaraan toe te rekenen transactiekosten.

De overige kortlopende schulden worden na de eerste waardering gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs volgens de effectieve-rentemethode. Winst of verlies worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen zodra de verplichtingen niet langer op de balans worden opgenomen, alsmede via het amortisatieproces.

De verplichtingen op lange en korte termijn worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Geamortiseerde kostprijs

De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor een financieel actief of financiële verplichting bij de eerste verwerking in de balans wordt opgenomen, verminderd met aflossingen op de hoofdsom, vermeerderd of verminderd met de via de effectieve-rentemethode bepaalde cumulatieve amortisatie van het verschil tussen dat eerste bedrag en het aflossingsbedrag en verminderd met eventuele afboekingen (direct, dan wel door het vormen van een voorziening) wegens bijzondere waardeverminderingen of oninbaarheid.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Bedrijfsopbrengsten

De in de winst-en-verliesrekening begrepen bedrijfsopbrengsten zijn de opbrengsten van aan derden geleverde goederen en diensten onder aftrek van aan afnemers toegestane kortingen. Gefactureerde omzet op lopende projecten wordt als omzet verantwoord naar gelang deze, de stand der werkzaamheden in acht genomen, als gerealiseerd kan worden beschouwd. Uitsluitend bedragen die de onderneming voor eigen rekening heeft ontvangen, respectievelijk te vorderen heeft, worden aangemerkt als een bedrijfsopbrengst. Dit betekent dat bedragen die de onderneming voor derden ontvangt niet als opbrengst worden verantwoord.

Indien het resultaat van een transactie aangaande het verlenen van een dienst betrouwbaar kan worden geschat, dient de bedrijfsopbrengst met betrekking tot die dienst te worden verwerkt naar rato van de verrichte prestaties. Het resultaat kan betrouwbaar worden geschat indien aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- het bedrag van de bedrijfsopbrengst kan op betrouwbare wijze worden bepaald;
- het is waarschijnlijk dat de economische voordelen met betrekking tot de transactie aan de rechtspersoon zullen toevloeien;
- de mate waarin de dienstverlening op de balansdatum is verricht kan op betrouwbare wijze worden bepaald; en
- de reeds gemaakte kosten en de kosten die (mogelijk) nog moeten worden gemaakt om de dienstverlening te voltooien kunnen op betrouwbare wijze worden bepaald.

Bedrijfsopbrengsten worden alleen verwerkt indien het waarschijnlijk is dat de economische voordelen met betrekking tot de transactie de rechtspersoon zullen toevloeien. Indien echter onzekerheid optreedt omtrent de inbaarheid van een bedrag dat eerder als bedrijfsopbrengst is verwerkt, wordt het bedrag waarover onzekerheid is ontstaan als last verwerkt en niet als een vermindering van de eerder verwerkte bedrijfsopbrengst.

Bedrijfsopbrengsten worden verwerkt tot het bedrag van de kosten indien het resultaat van een bepaalde opdracht tot dienstverlening niet op betrouwbare wijze kan worden bepaald.

Verder geldt dat specifiek bij winstneming naar rato van de verrichte prestaties bedrijfsopbrengsten worden verwerkt in de periode dat de dienstverlening plaatsvindt. Deze methode van verwerking verschaft inzicht in het activiteitsniveau van de dienstverlening en het prestatieniveau van de rechtspersoon, dit is ook bekend als de "percentage-of-completion" (POC) methode.

De POC-methode is een specifieke methode die geldt voor (langlopende) onderhanden projecten (en onderhoudscontracten), zodat er gedurende de looptijd van het project/contract inzicht is in de financiële gevolgen tijdens een boekjaar.

Personeel

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De groep neemt een verplichting op als de groep zich aantoonbaar onvoorwaardelijk heeft verbonden om een ontslag- of transitievergoeding te betalen. Als het ontslag onderdeel is van een reorganisatie neemt de groep de kosten van een ontslag- of transitievergoeding op in een voorziening reorganisatiekosten

Afschrijvingen op (im)materiële vaste activa

De in de winst-en-verliesrekening verwerkte afschrijvingen op (im)materiële vaste activa zijn berekend op basis van een vast percentage van de kostprijs. Boekresultaten behaald bij de verkoop van activa worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen als onderdeel van de post afschrijvingen.

Daarnaast worden overige waardeverminderingen vaste activa verantwoord onder de post afschrijvingen. Hieronder worden begrepen de naast de waardevermindering, bepaald volgens de normale afschrijvingsmethodiek, benodigde extra waardevermindering op bepaalde activa. Deze waardeverminderingen geschieden evenals de afschrijvingen geheel onafhankelijk van het resultaat.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en rentelasten betreffen de van derden ontvangen respectievelijk aan derden betaalde interest.

Belastingen op bedrijfsresultaat

De belastingen over de winst of het verlies worden berekend op basis van het verantwoorde resultaat uitgaande van het geldende belastingtarief, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-afrekbare kosten. De belastingvorderingen en -verplichtingen worden gesaldeerd indien is voldaan aan de algemene voorwaarden voor saldering. Tussen de vennootschap en (een deel van) haar Nederlandse groepsmaatschappijen bestaat een fiscale eenheid. De verrekening van de belastingen binnen deze eenheid vindt plaats op basis van de commerciële resultaten van de dochtermaatschappijen.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij voor de herleiding van de mutatie in de liquide middelen wordt uitgegaan van het bedrijfsresultaat volgens de winst- en verliesrekening. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uitsluitend uit liquide middelen.

Verbonden partijen

Met de meeste van zijn deelnemingen heeft Facilicom Group, naast zijn aandelenbelang, ook een zakelijke relatie. Dit geldt tevens voor de deelnemingen onderling, waarbij er diensten en/of producten van de betreffende deelnemingen worden afgenomen. Deze zakelijke relaties zijn steeds gebaseerd op (contractuele) afspraken waarbij marktconforme condities zijn overeengekomen.

Facilicom Bedrijfsgebouwen B.V. is de vennootschap die een gedeelte van het in gebruik zijnde onroerend goed in Nederland voor Facilicom Group in eigendom heeft en deze aan het concern verhuurt. De huurcondities worden op marktconforme voorwaarden vastgesteld. Het beleid van de vennootschap wordt mede bepaald vanuit de directie van Facilicom Group. Derhalve is de vennootschap in de consolidatiekring opgenomen.

Verwezen wordt ook naar consolidatie waarin is verwoord dat de consolidatiekring mede wordt bepaald op grond van de zeggenschapsverhoudingen die Facilicom of aan zijn gelieerde personen en/of vennootschappen inneemt. Op grond hiervan is in de consolidatiekring mede opgenomen:

- Stichting ATA
- Stichting Buurteamorganisatie Sociaal Utrecht
- Stichting Radar WMO Diensten
- Stichting Includio Uitvoering
- Stichting Buurteamorganisatie Volwassenen Nijmegen

Subsidies / steunmaatregelen

Overheidssubsidies worden pas opgenomen als met redelijke zekerheid kan worden gesteld dat de entiteit de aan de subsidies gekoppelde voorwaarden zal vervullen en de subsidies zullen worden ontvangen. Overheidssubsidies worden systematisch als inkomsten opgenomen over de perioden waarin de gerelateerde kosten die ze beogen te compenseren, worden opgenomen

Risicobeheer

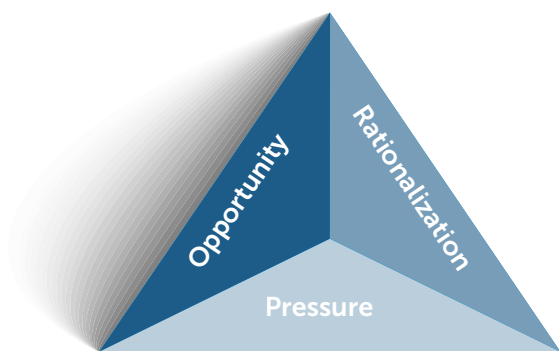
De jaar specifieke zaken van risicobeheersing zijn opgenomen in het directieverlag. De directie is verantwoordelijk voor de interne risicobeheersing- en controlesystemen en zorgt ervoor dat deze systemen adequaat functioneren. De systemen zijn ingericht om significante risico's te beheersen en om operationele, financiële en (sociaal) maatschappelijke doelstellingen te realiseren. Optimaal risicomangement behelst het tijdig identificeren van risico's en het beheersen van de risico's die onze bedrijfsactiviteiten op korte en lange termijn zouden kunnen beïnvloeden. Het systeem zorgt ervoor dat de voorspelbaarheid toeneemt en er waarde aan de onderneming wordt toegevoegd. Wij hebben ingezet op een overall Enterprise Resource Planning-systeem, zodat we kunnen komen tot een eenduidig referentiekader van informatie. Wij hebben de belangrijkste sturingsmiddelen gedefinieerd in KPI's en deze opgenomen in een dashboard. Het dashboard wordt op verschillende niveaus in de organisatie aangewend om te komen tot de juiste en tijdige informatie ten behoeve van de management-processen. Dit loopt van het operationeel management tot op het overall managementniveau van het centraal directieteam en Algemeen Bestuur.

De belangrijkste uitgangspunten bij risicobeheer zijn:

- Het is alleen verantwoord om ondernemersrisico te lopen als de waarschijnlijkheid van het optreden van dit risico en de mogelijke gevolgen daarvan de continuïteit van de onderneming niet in gevaar brengen. Over het algemeen neemt de onderneming een voorzichtige houding aan ten opzichte van het accepteren van operationele en financiële risico's.
- De directie - in alle lagen van de organisatie - identificeert, analyseert en beheerst de risico's op operationeel niveau, binnen de aan haar gestelde verantwoordelijkheidsgebieden, zodanig dat deze risico's beheersbaar zijn en passen in de doelstelling van de divisie en de onderneming in het algemeen. Divisiedirecties voeren ten minste eenmaal per jaar een divisie overkoepelende risicoanalyse uit. Mitigerende maatregelen worden vastgesteld en in samenwerking met het centraal directieteam tenminste tweemaal per jaar geëvalueerd. Gebaseerd op de informatie uit de divisies voert het centrale directieteam tenminste eenmaal per jaar een Facilicom Group brede risicoanalyse uit. Deze wordt ook tenminste tweemaal per jaar geëvalueerd.
- De maatschappelijke risicobeheersing is in onze arbeidsintensieve onderneming van groot belang; onze mensen zijn ons kapitaal. Medewerkerstevredenheid leidt tot loyaliteit en betrokkenheid en wij zijn van mening dat dit onze kwaliteit van dienstverlening ten goede komt.
- De relevante wet- en regelgeving en de interne gedragsregels worden vanzelfsprekend nageleefd; dit alles binnen algemeen aanvaardbare maatschappelijke normen voor Facilicom Group en al zijn stakeholders (Profit, Planet People). Er is sprake van een strikte kwaliteitsnormering op basis van interne regels en externe instanties.

Risico's beheersen is voor de organisatie van cruciaal belang en is als zodanig ingebed in onze structuur.

Een ander belangrijk risico waarmee wij, inherent aan onze bedrijfsactiviteiten worden geconfronteerd heeft te maken met interne en/of externe fraude en corruptie en naleven van wet- en regelgeving, bijvoorbeeld op het vlak van arbeidsrechtelijke onderwerpen. Wij hanteren een zerotolerancebeleid en dragen dit actief uit naar onze medewerkers en stakeholders. Wij benaderen de frauderisicofactoren volgens de volgende driehoek:

Opportunity: Risico's proberen we zoveel mogelijk te voorkomen door te werken met uniforme procedures, de implementatie van Enterprise Resource Planning, transparantie en een stevige controlementaliteit in de gehele organisatie.

Rationalization: We hanteren een duidelijke bedrijfscode waarin een zerotolerancebeleid geldt. Wij verwachten van onze medewerkers dat zij ambassadeurs zijn van een organisatie waar we gezamenlijk trots op zijn en waar we met elkaar voorbeeldgedrag vertonen.

Pressure: we zijn niet afhankelijk van externe vermogensverschaffers, ratiobepalingen en dergelijke. Er wordt niet alleen op kwantitatieve factoren gestuurd maar juist op de kwalitatieve dienstverlening en beroepsuitoefening.

Voor de naleving van de AVG is constante aandacht vanuit de organisatie nodig. Hiervoor hebben we een functionaris gegevens bescherming. Bescherming van privacy van de grote hoeveelheid informatie die wij hebben van onze werknemers en opdrachtgevers is namelijk steeds meer van belang. Wij blijven daarom stevig inzetten op dataprotectie en zien privacy als een key issue, mede ook ten aanzien de meldplicht datalekken. Ook binnen de afdeling Business Technology heeft dit constante aandacht.

Ondernemen is onlosmakelijk verbonden met het nemen van risico's. De risico's van onze onderneming zijn niet bijzonder van aard, of afwijkend van wat in de branche gebruikelijk is. De directie verklaart ten aanzien van de financiële verslaggevingsrisico's dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen een redelijke mate van zekerheid verschaffen en dat de verslaggeving geen onjuistheden bevat. Facilicom Group staat in voor zijn werkmaatschappijen; dit blijkt onder meer uit de gestelde aansprakelijkheidstellingen van de 100% Nederlandse deelnemingen, zoals opgenomen in de lijst met kapitaalsbelangen. De aspecten van risicobeheer ten aanzien van de operationele situaties zijn beschreven in dit jaarverslag.

In 2022 hebben er geen significante wijzigingen in de controlesystematieken plaatsgevonden.

Financial control is centraal ingeregeld, business control is per divisie georganiseerd. Met deze combinatie is de onderneming in staat om tijdig en effectief verstoring in het proces te analyseren en bij te sturen, zowel op operationeel als financieel vlak. De combinatie van deze twee functies is cruciaal. Zij kunnen elkaar versterken om daarmee een optimaliseringslag te maken, waarbij wij ook werken aan de implementatie van een interne controle functiedomein met goede ondersteuning van big data, data-analyse, etc. Optimalisering van de systemen blijft echter een steeds terugkerend aandachtspunt. Dit kan leiden tot een verdere aanscherping en/of aanvulling van de systemen.

Risicobeheer is ook een belangrijk beleidsonderdeel in onze Business Technology-organisatie; het functioneren van de organisatie wordt in sterke mate beïnvloed door de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde informatievoorziening. Wij hebben naast een zelfstandige Business Technology-afdeling, ondersteund met kennis en kunde van buitenaf, ook het beheer van onze IT-organisatie uitbesteed en hebben procedures voor de continuïteit van onze IT-organisatie verder geoptimaliseerd (onder andere door uitwijkcentra, backup- en disaster-recovery en andere IT-controls). Daarnaast hebben we de rol van manager Information Security ingevuld, als onderdeel van de richting om het vakgebied een belangrijkere rol in ons bedrijf te laten vervullen.

Financieel risicobeheer

Facilicom onderkent financiële risicofactoren ten aanzien van valuta, rente, prijs, krediet en liquiditeit. Deze financiële risico's zijn niet bijzonder van aard of afwijkend van wat er in de branche gebruikelijk kan worden geacht. Facilicom kent een strikt beleid dat erop is gericht deze risico's zo veel mogelijk te beperken en te beheersen. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van algemene beheersingsmaatregelen, zoals interne procedures en instructies, specifieke maatregelen en financiële instrumenten. Deze maatregelen gaan gepaard met adequate rapportagesystemen en korte communicatielijnen. De financiële risicofactoren van Facilicom, de beheersingsmaatregelen en het resterende risico worden hieronder nader toegelicht.

Valutarisico's

Facilicom kende activiteiten in het Verenigd Koninkrijk. Resultaat en eigen vermogen van Facilicom staan derhalve onder invloed van schommelingen van valutakoersen. De activiteiten zijn volledig afgebouwd en de vennootschappen zijn bezig om laatste zaken omtrent verkoop af te wikkelen om daarna geliquideerd te worden. Het gerelateerde translatierisico wordt niet afgedekt.

Met betrekking tot de financiële instrumenten loopt Facilicom voornamelijk valutarisico over de financieringsverhoudingen in Engelse ponden tussen Nederland en de dochtermaatschappijen in het Verenigd Koninkrijk. De risico's worden niet afgedekt. Posities worden door een actief treasury beleid gemonitord waarbij als indicator de internationale marktontwikkelingen in rente en valuta worden gevolgd - in het algemeen en als het gaat om de koers van de Engelse ponden in het bijzonder. Er vinden echter geen grote actieve monetaire stromen plaats; de posities zijn passief en bestaan uit verstrekte leningen die niet sterk fluctueren. Het effect op resultaat en eigen vermogen van Facilicom is beperkt.

Renterisico's

Het renterisico van Facilicom hangt samen met de rentedragende vorderingen en liquide middelen enerzijds en rentedragende schulden anderzijds. In het geval van variabele rente betekent dit voor Facilicom een kasstroomrenterisico. Gelet op de financieringsverhoudingen binnen Facilicom waarbij grotendeels met eigen vermogen wordt gefinancierd en maar zeer beperkt gebruik wordt gemaakt van (bank)krediet is het renterisico zeer beperkt. Posities worden door een actief treasurybeleid gemonitord, waarbij als indicator de internationale marktontwikkelingen in rente- en valuta worden gevolgd - in het algemeen en de stand van de Euribor in het bijzonder, aangezien de verstrekte leningen over het algemeen qua rentestand afhankelijk zijn van de Euribor.

Prijrisico's

De prijsrisico's van Facilicom hangen samen met de inkoop van grond- en hulpstoffen en het uitbesteden van werken. Het verschil bestaat tussen de marktprijs ten tijde van de aanbesteding of het offeren van project en/of dienst en ten tijde van de feitelijk uitvoering (inkoop) ervan.

Het beleid van Facilicom is erop gericht om bij een aanbesteding en/of opdracht de mogelijkheid van indexatie overeen te komen. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van raamcontracten met de belangrijkste leveranciers. Hoewel invloed van prijsfluctuaties nooit volledig kan worden uitgesloten, is Facilicom van mening dat in de bedrijfsvoering steeds de meest economische afweging kan worden gemaakt en risico's als zodanig beperkt zijn en over het algemeen dus niet worden afgedekt.

Kredietrisico's

Facilicom kent kredietrisico's uit hoofde van financiële bezittingen waaronder (handels)vorderingen, liquide middelen en deposito's bij banken. Het kredietrisico van vorderingen wordt bewaakt door de betrokken dochtermaatschappijen en op centraal (staf)niveau. De kredietwaardigheid van opdrachtgevers wordt vooraf strikt geanalyseerd en vervolgens gedurende het project en/of de uitvoering van de dienst gevolgd.

De liquide middelen en deposito's van Facilicom worden ondergebracht bij diverse banken. Facilicom beperkt het kredietrisico van liquide middelen en deposito's aangehouden bij banken door de keuze van Facilicom met respectabele banken zaken te doen. Het beleid van Facilicom is om concentratie van kredietrisico's van liquiditeiten daar waar mogelijk te beperken door een goede spreiding en actief treasurybeheer.

Grondslagen voor de enkelvoudige balans en winst-en-verliesrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede de toelichting op de te onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niets anders wordt vermeld.

Voor de enkelvoudige jaarrekening is gebruik gemaakt van de vrijstellingen conform artikel 2:402 BW.

Lijst van kapitaalbelangen

Groepsmaatschappijen ultimo 2022

	Statutaire zetel	Belang		Statutaire zetel	Belang
FACILICOM GROUP N.V.					
Facilicom Bedrijfsdiensten B.V.	Schiedam	100%			
Facilicom Beheer B.V.	Schiedam	100%			
Facilicom Solutions B.V.	Rotterdam	100%			
Facilicom PPS Contracten B.V.*	Schiedam	100%			
Incluzio B.V.	Schiedam	100%			
FACILICOM BEDRIJFSDIENSTEN					
Schoonhouden					
Gom Schoonhouden B.V.	Schiedam	100%			
Kleentec Reiniging & Onderhoud B.V.	Rijssen	100%			
Kleentec B.V.	Almelo	100%			
Kleentec Zuid B.V.	Rijssen	100%			
Kleentec Noord-West B.V.	Schiedam	100%			
Beveiligen					
Trigion Beveiliging B.V.	Schiedam	100%			
Trigion Services B.V. (Embrace)	Schiedam	100%			
Trigion AlarmCentrale B.V.	Schiedam	100%			
Trigion Safety B.V.	Schiedam	100%			
Trigion Brand- en Beveiligingstechniek B.V.	Schiedam	100%			
Hoffmann Bedrijfsrecherche B.V.	Amsterdam	100%			
Axxicom Airport Caddy B.V.	Schiedam	100%			
Safety Group B.V.	Zwolle	100%			
Traffic Support B.V.	Zwolle	100%			
Traffic Support Events B.V.	Zwolle	100%			
Event Travel B.V.	Oldebroek	100%			
OnlineTicket.nl B.V.	Zwolle	100%			
IVON opleidingen B.V.	Zwolle	100%			
Kenniscentrum Evenementenveiligheid B.V.	Zwolle	100%			
Crowd Support B.V.	Zwolle	100%			
Crowd Support Services B.V.	Zwolle	100%			
City 360 B.V.	Zwolle	100%			
City 360 Personeel B.V.	Zwolle	100%			
VOF ATEam	Amersfoort	33%			
Catering					
Food&i B.V.	Schiedam	100%			
Yoro B.V.	Rotterdam	100%			
Newfork B.V.	Rotterdam	100%			
New Fork Catering ALNZ B.V.	Rotterdam	100%			
New Fork FL B.V.	Rotterdam	100%			
Horecadiensten					
Tapwacht Service B.V.	Schiedam	100%			
Facilicom Technische Service B.V.	Schiedam	100%			
Holding activiteit					
Facilicom Wagenpark B.V.	Schiedam	100%			
Kleentec Holding B.V.	Rijssen	100%			
Facilicom Buitengewoon B.V.	Schiedam	100%			
FACILICOM SOLUTIONS					
Asset Facility Management B.V.	Rotterdam	100%			
Facilicom@Home B.V.	Schiedam	100%			
Synorga Groep B.V.	Rotterdam	100%			
Synorga Elektrotechniek B.V.	Rotterdam	100%			
Synorga Beveiliging & Telecommunicatie B.V.	Rotterdam	100%			
Synorga Electrical Management B.V.	Rotterdam	100%			
Energiemanagement					
Ploos B.V.	Maarheeze	100%			
Bouw en installatie					
Breijer Projecten B.V.	Rotterdam	100%			
Breijer Schilders B.V.	Rotterdam	100%			
Breijer Techniek West B.V.	Rotterdam	100%			
			Management en Beheer		
			Breijer Holding B.V.	Rotterdam	100%
			Facilicom PPS Contracten		
			Facilicom PPS B30 B.V.*	Schiedam	100%
			Facilicom PPS B30 DBMO B.V.*	Schiedam	100%
			Facilicom PPS Doetinchem OG. B.V.	Schiedam	100%
			Facilicom PPS Doetinchem Exploitatie B.V.	Schiedam	100%
			INCLUZIO		
			RadarIncluzio B.V.	Schiedam	76%
			Zorgcentrale B.V.	Schiedam	100%
			Axxicom Thuishulp B.V.	Schiedam	100%
			Cordaan Thuishulpdiensten B.V.	Amsterdam	52,5%
			Incluzio Hollands Kroon B.V.	Schiedam	76%
			Compartijn Beheer B.V.	Rotterdam	100%
			Compartijn Vastgoed B.V.	Rotterdam	100%
			Stichting Incluzio Uitvoering**	Schiedam	0%
			Stichting Radar WMO Diensten**	Amsterdam	0%
			Stichting ATA**	Amsterdam	0%
			Stichting BuurtteamOrganisatie Sociaal Utrecht**	Utrecht	0%
			Incluzio Randstad B.V.	Schiedam	51%
			Stichting BuurtteamOrganisatie Volwassenen Nijmegen**	Nijmegen	0%
			INTERNATIONAAL		
			België		
			Facilicom Services Group Belgium N.V.	Antwerpen	100%
			Gom N.V.	Antwerpen	100%
			Prorest Catering N.V.	Antwerpen	100%
			Facilicom Facility Solutions N.V.	Antwerpen	100%
			Axxicom N.V.	Antwerpen	100%
			Trigion N.V.	Aarschot	100%
			Facilicom Wheels B.V.B.A.	Antwerpen	100%
			One Building Maintenance N.V.	Antwerpen	100%
			Engeland		
			Facilicom UK Ltd.	Londen	100%
			MANAGEMENT EN BEHEER		
			Facilicom International B.V.	Schiedam	100%
			ANDERE DEELNEMINGEN ULTIMO 2022		
			H.O.D. Nederland B.V.	Utrecht	50%
			H.O.D. Presentie B.V.	Utrecht	50%
			Radar Groep B.V.	Amsterdam	43,51%
			R. Creators Holding B.V.	Maarssen	20%
			R. Creators B.V.	Maarssen	20%
			GGB InBalans B.V.	Breda	7,5%
			GGB inBalans DBMO	Vianen	35%
			Nach DBMO B.V.	Rosmalen	50%
			R Creators DBMO vof	Nieuwegein	10%
			VERBONDEN PARTIJEN		
			Facilicom Bedrijfsgebouwen B.V.*	Schiedam	100%
			<i>preferente aandelen</i>		

Voor alle 100% Nederlandse groepsmaatschappijen (m.u.v *) is een verklaring van hoofdelijke aansprakelijkheid als bedoeld in artikel 403, titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek ten kantore van het Handelsregister van de betreffende vennootschappen gedeponeerd.

In bovenstaande opstelling zijn alleen de actieve vennootschappen vermeld; een volledige lijst ligt ter inzage bij de Kamer van Koophandel.

**Deze stichtingen zijn opgenomen in de consolidatiekring als gevolg van de doorslaggevende zeggenschap door of namens Facilicom Group.

Toelichting op de geconsolideerde balans

IMMATERIËLE VASTE ACTIVA ¹⁾				
Bedragen x € 1.000	Goodwill	Ontwikkelings- kosten	Software	Totaal
Begin boekjaar				
Aanschaffingswaarde	26.184	954	75.200	102.338
Cumulatieve bijzondere waardevermindering	-5.257	-209	-6.937	-12.403
Cumulatieve afschrijvingen	-17.626	-715	-43.437	-61.778
Boekwaarde	3.301	30	24.826	28.157
Mutaties in de boekwaarde				
Investerings	-	-	12.431	12.431
Opname groepsmaatschappijen	-	-	-	-
Desinvesteringen	-	-	-317	-317
Bijzondere waardevermindering	-	-	-	-
Afschrijvingen	-1.215	-20	-10.363	-11.598
Saldo mutaties	-1.215	-20	1.751	516
Eind boekjaar				
Aanschaffingswaarde	26.184	954	87.314	114.452
Cumulatieve bijzondere waardevermindering	-5.257	-209	-6.937	-12.403
Cumulatieve afschrijvingen	-18.841	-	-53.800	-73.376
Boekwaarde	2.086	10	26.577	28.673
Afschrijvingspercentages	20%	10%	10%-20%	

MATERIËLE VASTE ACTIVA				
2)				
Bedragen x € 1.000	Bedrijfsgebouwen en terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
Begin boekjaar				
Aanschaffingswaarde	64.231	38.726	125.582	228.539
Cumulatieve bijzondere waardevermindering	-	-	-	-
Cumulatieve afschrijvingen	-27.610	-29.291	-93.901	-150.801
Boekwaarde	36.621	9.436	31.681	77.738
Mutaties in de boekwaarde				
Investeringen	545	17.322	15.295	17.978
(De)consolidatie groepsmaatschappijen	-	-	-	-
Desinvesteringen	-165	-79	-1.244	-1.488
Bijzondere waardevermindering	-	-	-	-
Afschrijvingen	-1.248	-2.609	-12.991	-16.848
Saldo mutaties	-868	-550	1.060	-358
Eind boekjaar				
Aanschafwaarde	64.611	40.785	139.633	245.029
Cumulatieve bijzondere waardevermindering	-	-	-	-
Cumulatieve afschrijvingen	-28.859	-31.900	-106.892	-167.650
Boekwaarde	35.752	8.886	32.741	77.379
Afschrijvingspercentages	0,0% - 20%	10% - 33%	10% - 33%	

FINANCIËLE VASTE ACTIVA					
3)					
Bedragen x € 1.000	Latente belasting Vordering	Andere deelnemingen	Vorderingen op overige verbonden maatschappijen	Overige vorderingen	Totaal
Saldo begin boekjaar	1.017	4.955	9.500	50.930	66.402
Acquisities	-	-	-	-	-
Deconsolidatie	-	-3.218	-	-	-3.218
Aandeel in het resultaat	-	759	-	-	759
Ontvangen dividenden	-	-212	-	-	-212
Verstreckte leningen	-	-	2.000	-	2.000
Lonen en salarissen	-675	-73	-	-1.959	-2.707
Saldo eind boekjaar	342	2.210	11.500	48.971	63.023

De latente belastingvordering is gewaardeerd tegen nominaal belastingtarief. Deze vordering wordt naar verwachting binnen 5 jaar gerealiseerd. Voor de vorderingen op overige verbonden maatschappijen is voor € 10 mln afspraken gemaakt omtrent aflossing rente en zekerheid (2021: € 8 mln). In de overige vorderingen is opgenomen een bedrag van € 27,9 mln ten aanzien van een 30-jarige vordering voor een PPS project. Deze wordt jaarlijks afgelost (2021: € 28,6 mln). In de overige vorderingen is opgenomen een bedrag van € 1,8 mln ten aanzien van de financiering voor 2 PPS projecten (2021: € 1,8 mln). In de overige vorderingen is opgenomen een bedrag van € 18,1 mln voor een deposito (2021: € 18,8 mln). Het deposito is als zekerheid gesteld van de projectfinanciering, zoals opgenomen onder de Langlopende schulden. In de overige vorderingen is opgenomen een bedrag van € 0,65 mln aan verstreckte leningen leveranciers (2021: € 1 mln). Hiervoor zijn afspraken vastgelegd rondom rente, aflossing en gestelde zekerheden. Een bedrag van 9,8 mln (2021: € 8,2 mln) aan verliezen die voor voorwaartse verliescompensatie in aanmerking komen, zijn niet in de latente belastingvorderingen opgenomen. Deze bedragen zijn onbeperkt verrekenbaar en zien toe op België.

ONDERHANDEN PROJECTEN		
4)		
Bedragen x € 1.000	Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Onderhanden projecten in opdracht van derden	6.787	18.181
Saldo eind boekjaar	6.787	18.181
Het saldo Onderhanden projecten kan als volgt worden gespecificeerd:		
Bestede kosten inclusief toegerekende dekking	50.943	83.412
Gefactureerde termijnen	50.293	81.087
	650	2.325
Reeds verantwoorde projectresultaten	6.137	15.856
Saldo ultimo boekjaar	6.787	18.181
Waarvan verantwoord onder de vlottende activa	13.757	18.181
Waarvan verantwoord onder de kortlopende schulden	-6.970	-

HANDELSDEBITEUREN 5)		
Bedragen x € 1.000	Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Saldo ultimo boekjaar	173.890	158.166
Voorzieningen voor dubieuze vorderingen	-3.994	-2.076
	169.896	156.090

Alle handelsdebiteuren hebben een looptijd korter dan één jaar.

OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA 6)		
Bedragen x € 1.000	Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Nog te factureren omzet	52.734	35.218
Overige vorderingen en overlopende activa	7.399	3.165
	60.133	38.383

De overige vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan één jaar.

LIQUIDE MIDDELEN 7)		
Bedragen x € 1.000	Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Liquide middelen	133.566	168.705

Hierin zijn geblokkeerde rekeningen ingevolge de wet ketenaansprakelijkheid begrepen tot een bedrag van € 4,2 mln (ultimo vorig boekjaar € 2,0 mln). Deze zijn niet direct opeisbaar. Naast de vorderingen die wij op de instellingen hebben, bedraagt de toegestane kredietlimiet € 12,9 mln.

GROEPSVERMOGEN 8)		
Bedragen x € 1.000	Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Saldo begin boekjaar	276.129	240.306
Overige mutaties	-3.447	-466
Omrekeningsverschillen buitenlandse deelnemingen	-53	151
Totaal rechtstreekse vermogensmutaties	-3.500	-315
Betaald dividend	-48.000	-
Toevoeging uit de nettowinst onverdeelde winst boekjaar	15.180	33.588
Totaalresultaat	-36.320	33.273
Mutatie aandeel derden	573	2.550
Saldo eind boekjaar	240.381	276.129

In het groepsvermogen is opgenomen het aandeel derden van € 10,8 mln (ultimo vorig boekjaar € 10,2 mln). Dit bedrag is verder toegelicht bij de specificatie van het eigen vermogen in de enkelvoudige jaarrekening

PERSONEELS EN OVERIGE VOORZIENINGEN 9)				
Bedragen x € 1.000	Personeels- voorziening	Overige voorziening	Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Saldo begin boekjaar	4.945	9.264	14.209	23.385
Deconsolidatie	-	-	-	-
Ontrekking	-361	-4.614	-4.975	-17.084
Dotatie	1.711	9.038	10.749	7.908
Saldo eind boekjaar	6.295	13.688	19.983	14.209

De personeelsvoorziening is gevormd voor toekomstige jubilea-uitkeringen. De toezegging komt te vervallen bij uitdiensttreding. Daarnaast is hieronder een voorziening langdurig zieken opgenomen. De overige voorziening betreft een onderhoudsvoorziening voor een aantal PPS locaties, een verliesvoorziening voor een aantal exploitatiecontracten en een reorganisatievoorziening. De onderhoudsvoorziening is langlopend. Behoudens de onderhoudsvoorziening en de jubileumvoorziening zijn de voorzieningen kortlopend van aard.

VOORZIENING VOOR BELASTINGEN 10)		
Bedragen x € 1.000	Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Saldo begin boekjaar	851	1.112
Mutatie in verband met verschil tussen commercieel en fiscaal resultaat	-80	-261
Saldo eind boekjaar	771	851

De voorziening voor belastingen wordt berekend op basis van het realiseerbare belastingtarief per balansdatum en is langlopend van aard.

LANGLOPENDE SCHULDEN 11)			
Bedragen x € 1.000	Lening	Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Saldo begin boekjaar	18.081	18.081	19.058
Opname	-	-	-
Mutatie/Aflossing in boekjaar	-759	-759	-977
Saldo eind boekjaar	17.322	17.322	18.081

De lening betreft een PPS-projectfinanciering. Voor de looptijd van het afgesloten DBFMO contract tot en met het jaar 2045, met een jaarlijkse annuïtaire aflossing. De rentevoet bedraagt 2,443%. De aflossingsverplichting voor komend boekjaar is opgenomen onder de kortlopende schulden. Tot zekerheid van de verstrekte financiering is aan de kredietgever een geblokkeerd deposito verpand.

OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA 12)

Bedragen x € 1.000	Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Vakantiegeld	29.666	30.803
Vakantiedagen	43.302	41.539
Nettoloon	28.521	28.126
Overige personeelsgerelateerde schulden	10.206	9.844
Onderhanden projecten	6.970	-
Nog te ontvangen facturen	37.356	21.473
Overige schulden en overlopende passiva	4.568	1.077
	160.589	132.862

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

Er zijn langlopende verplichtingen aangegaan ter zake van:

Huurverplichtingen		Leaseverplichtingen		Overige (IT) verplichtingen	
<1 jaar	3.051.789	<1 jaar	1.760.551	<1 jaar	24.137.160
1-5 jaar	4.897.595	1-5 jaar	5.250.680	1-5 jaar	51.056.640
5 jaar	1.119.329	5 jaar	-	5 jaar	-
	9.068.712		7.011.231		75.193.800

Ten behoeve van derden zijn bankgaranties afgegeven tot een bedrag van ultimo 2022 €4,6 mln. (ultimo vorig boekjaar € 4,9 mln). De onderneming is of is in de toekomst mogelijk, inherent aan haar bedrijfsactiviteiten en de hieruit voortvloeiende risico's, betrokken in juridische procedures en onderzoeken jegens (onderdelen van) de groep. Voor zover noodzakelijk geacht en een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van eventuele uitgaande toekomstige kasstromen zijn hiervoor voorzieningen getroffen. De vennootschap is hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschulden van de tot de groep behorende groepsmaatschappijen die onderdeel uitmaken van de fiscale eenheid (VPB en BTW) van Facilicom Group N.V. Tevens is hoofdelijke aansprakelijkheid afgegeven inzake een aantal lopende opdrachten tot de hoogte van de hoofdsom. Voor afgegeven aansprakelijkheidsverklaringen wordt verwezen naar de bijlage met lijst kapitaalbelangen. Het overgrote deel van de Nederlandse vennootschappen zijn opgenomen in een fiscale eenheid voor de VPB en de BTW, waardoor een hoofdelijke aansprakelijkheid bestaat. Facilicom is voor een aantal van haar bedrijven eigen risicodragers voor de ZW en de WGA. Voor de medewerkers waarvoor een vervoegde IVA uikering is aangevraagd, is een voorziening opgenomen. Voor de overige verplichtingen voor de medewerkers welke langdurig ziek zijn (danwel het 2e jaar; danwel vanuit de eigen risicodragers verplichtingen) is geen betrouwbare schatting te maken. De eigen risicodragers last was in 2022 € 4,6 mln (ultimo vorig boekjaar € 4,7 mln).

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN VERPLICHTINGEN

In 2022 heeft de directie besloten om over te gaan tot verkoop van de Belgische dochtervennootschap Trigion N.V. Deze entiteit is actief in beveiligingsdiensten in het geografische gebied België. Op 4 april is mondelinge overeenstemming op hoofdlijnen bereikt, de transactie afspraken zullen de komende tijd verder uitgewerkt worden tussen partijen en de daadwerkelijke verkoop is gepland in juli 2023. De verwachting is dat de onderneming voor een bedrag van € 1 wordt overgedragen per 1 juli 2023. Daarnaast zal Facilicom voorzien in een continuïteitsbijdrage ter dekking van de verlieslatende contracten ultimo 2022, doorlopend in 2023 en verder. De geschatte last van voornoemde posten wordt geraamd op € 3,4 miljoen welke is verwerkt in het resultaat van 2022. De opbrengsten, het resultaat, de activa en de kasstromen van Trigion N.V. hebben geen materiele impact op de groep.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

BEDRIJFSOPBRENGSTEN	13)	
Bedragen x € 1.000	2022	2021
Netto omzet	1.298.867	1.183.240
	1.298.867	1.183.240
De bedrijfsopbrengsten kunnen naar de volgende activiteitengebieden worden uitgesplitst:		
Schoonmaakonderhoud en horecadiensten	403.426	387.955
Bouwkundig en technisch onderhoud	132.508	121.431
Bewakings- en beveiligingsdiensten	444.059	385.885
Cateringbeheer	12.497	10.246
Zorg- en welzijnsdiensten	157.117	136.984
Facility management	149.260	140.739
	1.298.867	1.183.240
De netto omzet werd in de volgende landen behaald:		
Nederland	1.120.753	1.007.394
België	178.114	175.846
	1.298.867	1.183.240

PERSONEELSKOSTEN		14)	
Bedragen x € 1.000		2022	2021
Lonen en salarissen		598.508	564.488
Sociale lasten		112.046	104.891
Pensioenpremies		35.600	33.598
		746.154	702.977
Het gemiddeld aantal personen in vaste dienst bij de groepsmaatschappijen:			
		Aantal	fte
		21.424	14.632
		21.735	14.795
Schoonmaakonderhoud en horecadiensten		10.049	6.145
Bouwkundig en technisch onderhoud		450	442
Bewakings- en beveiligingsdiensten		5.999	4.778
Cateringbeheer		525	311
Zorg- en welzijndiensten		2.971	1.653
Facility management		216	200
Management en administratie		1.214	1.103
		21.424	14.632
		21.735	14.795
Nederland		17.468	11.912
België		3.956	2.719
		21.424	14.631
		21.735	14.795

AFSCHRIJVING MATERIËLE VASTE ACTIVA 15)		
Bedragen x € 1.000	2022	2021
Afschrijving materiële vaste activa	16.848	17.457
Lonen en salarissen	-2.144	-1.319
	14.704	16.138

BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING 16)		
Bedragen x € 1.000	2022	2021
Immateriële vaste activa	-	554
Materiële vaste activa	-	-
	-	554

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN 17)		
Bedragen x € 1.000	2022	2021
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	947	1.019
Rentelasten en soortgelijke kosten	-1.290	-1.569
Koersresultaat	-624	1.053
Overige bedrijfsopbrengsten	3.459	-
	2.491	503

BELASTINGEN 18)		
Bedragen x € 1.000	2022	2021
Belastingen uit huidig boekjaar	8.270	11.703
Belasting uit voorgaande boekjaren	818	-984
Latente belastingen	81	-10
	9.169	10.708

De aansluiting tussen het effectieve belastingtarief en het toepasselijke belastingtarief is:

Toepasselijk tarief NL	25,8%	25,0%
Belasting voorgaande boekjaren	3,3%	-2,3%
Niet aftrekbare goodwill	1,3%	1,4%
Verrekenbare verliezen	-	-0,4%
Niet verrekenbare verliezen	6,6%	1,3%
Niet aftrekbare kosten	1,1%	0,5%
Overig	-0,9%	-0,5%
Effectief tarief	37,2%	25,0%

Vennootschappelijke balans (voor winstbestemming)

ACTIVA		
Bedragen x € 1.000	2022	2021
Vaste activa		
Financiële vaste activa 19)	68.869	100.199
Vlottende activa		
Vorderingen op Groepsmaatschappijen	168.356	167.331
Overige vorderingen en overlopende activa	-1.515	4.969
Liquide middelen	32	34
	166.873	172.334
	235.742	272.533
PASSIVA		
Bedragen x € 1.000	2022	2021
Eigen vermogen		
Geplaatst aandelenkapitaal 19)	59	59
Agio reserve	29.529	29.529
Wettelijke reserves	-113	-39
Overige reserves 20)	185.061	202.900
Onverdeelde winst	15.180	33.588
	229.716	266.037
Vorzieningen		
Personeelsbeloningen 21)	4.895	4.945
	4.895	4.945
Kortlopende schulden		
Kredietinstellingen	-	-
Schulden aan leveranciers	1.131	1.551
Schulden terzake van belastingen	-	-
Overige schulden en overlopende passiva	-	-
	1.131	1.551
	235.742	272.533

Algemeen bestuur

drs. J.A. Gennissen
 drs. M.J.S. Geurts
 E.C. Otto

drs. W.P. Geurts
 M.J.M. Krom

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening

Bedragen x € 1.000	2022	2021
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	20.171	36.050
Overige baten en lasten na belasting	-4.991	-2.462
Totaal van resultaat na belastingen	15.180	33.588

Toelichting op de vennootschappelijke balans

FINANCIËLE VASTE ACTIVA				
	19)			
Bedragen x € 1.000	Deelneming in groeps- maatschappijen	Latente belasting Vordering	Vorderingen op overige verbonden maatschappijen	Totaal
Saldo begin boekjaar	91.857	342	8.000	100.199
Aandeel in het resultaat	20.171	-	-	20.171
Mutatie groepsmaatschappijen	-	-	-	-
Ontvangen dividend	-50.000	-	-	-50.000
Koers- en omrekeningsverschillen	-53	-	-	-53
Kapitaalstorting	-	-	-	-
Overige mutaties	-3.448	-	2.000	-1.448
Saldo eind boekjaar	58.527	342	10.000	68.869

De latente belastingvordering is gewaardeerd tegen nominaal belastingtarief. Deze vordering wordt naar verwachting binnen 5 jaar gerealiseerd. Voor de vorderingen op overige verbonden maatschappijen zijn afspraken gemaakt rondom afslossing, rente en zekerheid. De vorderingen zijn langlopend van aard.

GEPLAATST AANDELENKAPITAAL			
	20)		
Bedragen x € 1.000		Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Maatschappelijk kapitaal		91	91
Niet gestort en niet geplaatst kapitaal		32	32
Geplaatst aandelenkapitaal		59	59

Het geplaatst aandelenkapitaal bestaat uit 1260 gewone aandelen en 50 prioriteitsaandelen, elk € 45 nominaal.

AGIO RESERVE			
	21)		
Bedragen x € 1.000		Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Saldo begin boekjaar		29.529	29.529
Mutatie		-	-
Saldo eind boekjaar		29.529	29.529

De wettelijke reserve is gevormd voor de geactiveerde ontwikkelingskosten.

WETTELIJKE RESERVE			
	22)		
Bedragen x € 1.000		Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Saldo begin boekjaar		-39	-128
Ontwikkelingskosten		-20	-63
Koers- en omrekeningsverschillen		-54	152
Saldo eind boekjaar		-113	-39

De wettelijke reserve is gevormd voor de geactiveerde ontwikkelingskosten.

Toelichting op de vennootschappelijke balans

OVERIGE RESERVES		23)	
Bedragen x € 1.000		Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Saldo begin boekjaar		202.900	203.190
Toevoeging mutatie ontwikkelingskosten		20	63
Overige mutaties		-3.447	-466
Aandeel in resultaat van ondernemingen waarin		33.588	113
Uitgekeerd dividend		-48.000	-
Saldo eind boekjaar		185.061	202.900

AANSLUITING EIGEN VERMOGEN VOLGENS GECONSOLIDEERDE JAARREKENING MET HET VENNOOTSCHAPPELIJK EIGEN VERMOGEN			
Bedragen x € 1.000		Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Eigen vermogens volgens de geconsolideerde balans		240.381	276.129
Vermogen toekomend aan aandeelhouders met een minderheidsbelang		-2.893	-1.627
Vermogen toekomend aan stichtingen/entiteit waarvoor enkelvoudig geen kapitaal belang bestaat		-7.771	-8.465
Eigen vermogen vennootschappelijk		229.716	266.037

WINSTBESTEMMING	
De directie heeft voorgesteld de netto-winst ad € 15.178.413 toe te voegen aan de overige reserves.	

PERSONEELS EN OVERIGE VOORZIENINGEN		24)		
Bedragen x € 1.000	Personeels- voorziening	Overige voorziening	Ultimo boekjaar	Ultimo vorig boekjaar
Saldo begin boekjaar	4.929	-	4.929	4.929
Dotatie	-34	-	-34	-
Saldo eind boekjaar	4.895	-	4.895	4.929

Het betreft hier een voorziening voor toezeggingen uit hoofde van dienstjubilea welke bij voortijdige beëindiging van het dienstverband komen te vervallen. De voorziening heeft een langlopend karakter.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Hiervoor verwijzen wij naar de toelichting op de geconsolideerde balans.

OVERIGE TOELICHTINGEN

23)

De aan het Algemeen Bestuur betaalde vergoedingen bedroegen in het verslagjaar € 2,3 mln (2021: € 2,2 mln). De ten laste van het boekjaar gebrachte kosten van de externe accountant en de accountantsorganisatie en het gehele netwerk waartoe deze accountantsorganisatie behoort, zijn als volgt voor de groep:

Bedragen x € 1.000	2022				2021			
	EY Acc LLP	EY overig	Overig	Totaal	EY Acc LLP	EY overig	Overig	Totaal
Onderzoek van de jaarrekening	795.000	-	412.860	1.207.860	-	-	1.286.560	1.286.560
Andere controleopdrachten	-	-	-	-	-	-	209.440	209.440
Adviesdiensten op fiscaal terrein	-	15.000	-	15.000	-	-	-	-
Andere niet-controle diensten	9.000	14.500	-	23.500	-	8.750	-	8.750
	804.000	29.500	412.860	1.246.360	-	8.750	1.496.000	1.504.750

Overige gegevens

STATUTAIRE BEPALINGEN WINSTBESTEMMING

De winst, die uit de vastgestelde jaarrekening blijkt, is geheel ter beschikking van de algemene vergadering van aandeelhouders.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Zie volgende pagina.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouder en het algemeen bestuur van Facilicom Group N.V.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Facilicom Group N.V. te Willemstad, Curaçao gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Facilicom Group N.V. per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2022;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2022;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie “Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening”.

Wij zijn onafhankelijk van Facilicom Group N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Onze focus op fraude en het niet-naleven van wet- en regelgeving

Onze verantwoordelijkheid

Hoewel wij niet verantwoordelijk zijn voor het voorkomen van fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving en van ons niet verwacht kan worden dat wij het niet-naleven van alle wet- en regelgeving ontdekken, is het onze verantwoordelijkheid om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening als geheel geen afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude.

Onze controle-aanpak met betrekking tot frauderisico's

Wij hebben de risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de onderneming en de omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop het uitvoerend bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop het algemeen bestuur toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar de paragraaf "Risico's en risicobeheersing" van het bestuursverslag, waarin het uitvoerend bestuur zijn risicoanalyse heeft opgenomen na overweging van mogelijke frauderisico's.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld de gedragscode, klokkenluidersregeling en de incidentenregistratie. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Zoals in al onze controles houden wij rekening met het risico dat het management interne beheersmaatregelen kan doorbreken. Vanwege dit risico hebben wij onder meer schattingen beoordeeld op tendenties die mogelijk een risico vormen op een afwijking van materieel belang, met name gericht op belangrijke gebieden die oordeelsvorming vereisen en significante schattingsposten, zoals toegelicht in de paragraaf "Schattingen en veronderstellingen" in de jaarrekening. Ook hebben wij data analyse gebruikt om journalposten met een verhoogd risico te signaleren en te toetsen en de zakelijke beweegredenen (of het ontbreken daarvan) beoordeeld van bijzondere transacties, waaronder die met verbonden partijen.

Wij zijn bij het identificeren en inschatten van frauderisico's uitgegaan van de veronderstelling dat er bij de opbrengstenverantwoording frauderisico's bestaan. Wij hebben in reactie op het veronderstelde frauderisico onze werkzaamheden inzake de opbrengstenverantwoording bepaald en uitgevoerd. Specifiek voor het risico met betrekking tot de bewuste, onjuiste waardering van onderhanden projecten en resultaatverantwoording door het onjuist inschatten van verwachte opbrengsten en/of kosten hebben wij in onze controle aandacht besteed aan de schattingen omtrent projectopbrengsten en projectkosten. Deze risico's vereisten echter geen significante aandacht in onze controle.

Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij leden van de directieraad, concerndirectie (uitvoerend bestuur), internal audit, juridische zaken en het algemeen bestuur.

Uit de door ons geïdentificeerde frauderisico's, ontvangen inlichtingen en andere beschikbare informatie volgen geen specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude met een mogelijk materieel belang voor het beeld van de jaarrekening. Inherent aan de bedrijfsactiviteiten van de onderneming zijn er (rest)risico's zoals toegelicht in de sectie "Niet in de balans opgenomen verplichtingen" in de toelichting op de jaarrekening.

Onze controle-aanpak met betrekking tot het risico van niet voldoen aan wet- en regelgeving

Wij hebben passende controlewerkzaamheden verricht inzake de naleving van de bepalingen van de relevante wet- en regelgeving die van directe invloed zijn op de verantwoorde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening. Daarnaast hebben wij de omstandigheden ingeschat met betrekking tot het risico van niet-naleven van wet- en regelgeving waarvan redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze van materiële invloed kunnen zijn op de jaarrekening, op basis van onze ervaring in de sector, door afstemming met het uitvoerend bestuur en het algemeen bestuur, het lezen van notulen, het kennismaken van rapporten van het hoofd internal audit en de afdeling juridische zaken en het uitvoeren van gegevensgerichte werkzaamheden gericht op transactiestromen, jaarrekeningposten en toelichtingen.

We hebben verder kennis genomen van advocatenbrieven en zijn door het uitvoerend bestuur geïnformeerd dat er geen correspondentie is geweest met toezichhouders. Wij zijn alert gebleven op indicaties voor een (mogelijke) niet-naleving gedurende de controle. Ten slotte hebben we schriftelijk de bevestiging ontvangen dat alle bekende gebeurtenissen van niet-naleving van wet- en regelgeving met ons zijn gedeeld.

Onze controle-aanpak met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling

Zoals toegelicht in de paragraaf "Continuïteit" van de grondslagen van de jaarrekening, is de jaarrekening opgemaakt op basis van de continuïteitsveronderstelling. Bij het opmaken van de jaarrekening heeft het uitvoerend bestuur een specifieke beoordeling gemaakt van de mogelijkheid van de onderneming om haar continuïteit te handhaven en de activiteiten voort te zetten voor de voorzienbare toekomst.

Wij hebben de specifieke beoordeling met het uitvoerend bestuur besproken en professioneel-kritisch geëvalueerd. Wij hebben overwogen of de specifieke beoordeling van het uitvoerend bestuur op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, alle relevante gebeurtenissen en omstandigheden bevat waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen.

Op basis van onze werkzaamheden hebben wij geen materiële onzekerheden ten aanzien van de continuïteit geïdentificeerd. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming de continuïteit niet langer kan handhaven.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip,

verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het uitvoerend bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het uitvoerend bestuur en het algemeen bestuur voor de jaarrekening

Het uitvoerend bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het uitvoerend bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het uitvoerend bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het uitvoerend bestuur afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het uitvoerend bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het algemeen bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het uitvoerend bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderneming.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. De sectie “Informatie ter ondersteuning van ons oordeel” hierboven, bevat een informatieve samenvatting van onze verantwoordelijkheden en de uitgevoerde werkzaamheden als basis voor ons oordeel. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op de ingeschatte risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderneming;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het uitvoerend bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Communicatie

Wij communiceren met het algemeen bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Rotterdam, 25 april 2023

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. I.H.G. Hengefeld RA